

FRAGMENT DIN MEDEA

Traducere dupe Legouv , făcută pentru repertoriul Conservatorului, clasa de declama ie. Acest fragment, va fi zis pentru  nt ia oară de Domni oara F. Vermont, la eczamenul general al anului curent.

SCENA VI

MEDEA, CREOZA

MEDEA ( nsint nd)

T n r  copil  ! Zeii să te aibă 'n grija lor
Căci acelor care sufăr le 'ntinz  m n  de-ajutor.

CREOZA (a parte cu uimire)

Ce accent în a ei voce  i ce frunte suverană !
Eu  s crede-o vre-o regină dacă n'ar fi, vre-o sărmană
Prigonit , cine  tie de ce soartă, de ce zeii !

MEDEA (către copiii ei)

Prezinta i'li v lu-acesta ca un dar, copiii mei,
E  esut în fel de fe e  i el poate s'o 'ndulceasc ,
S'o atingă...

CREOZA (către copil)

Pune i v lul pe altar să strălucescă ;
Mă atinge suferin a însutit de c t un dar.

(către Medea)

Spune-mi ast-fel, ce otravă  i-a pus soarta în pahar ?
Ce r stri te ?... Dupe fa   pară mai mult ca o regină
Destronat ,  i... — Dar cine ?

MEDEA

Zeii singuri sunt de vină

CREOZA

 i ce zeu te prigone te ? Fi-va oare Artemis ?
Voiu ruga-o pentru tine... cultul său îmi e permis :
Dacă însă dintre d n ii e Neptun, a lui m nie
Noi prin daruri o vom face mai blajină să devie,
Căci Neptun este patronul  'al Corintului  'al meu. .
Dar de e cum-va un altul. . Vom ruga pe ori-ce zeu...

MEDEA

Zeul care mă gonește n'are 'ntr'ênsul îndurare...
E amorul...

CREOZA

Ce ? Amorul ?... — Intre noi, ce-semănare !
El de-asemena m'alese roabă trainică să 'î fiu.

MEDEA

Da. Dar dênsul pentru tine este-al cerurilor fiu,
Zeul tînăr, plin de farmec supt o vecinică zîmbire...

(Cu escplozie)

Grijile ce ți le-aduce le preschimbă 'n fericire...
E trimes de Eumenide pentru mine !... — Indîrjiți,
Poartă șerpî, ca o podoabă pe-a sa frunte 'ncolăciți !

CREOZA

Îi cunosc și eă durerea ! Fiți pe pace !

MEDEA

Cine ? Tu ?

CREOZA

Da.

MEDEA (cu afecțiune)

Și cum pe-a ta junețe suferința s'abātu ?
Cum ? Bărbatul ce consoarte este gata să 'ți devie
Nu e oare vr'un prieten din a ta copilărie ?
Nu 'l cunoști de pe atuncea ?...

CREOZA

Nu ; el este un strein.

MEDEA

Cine ênsă te împinse spre asemenea destin ?

CREOZA

Soarta lui nenorocită !

MEDEA

Ca pe mine !

CREOZA

Frumusețea !

MEDEA

Ca pe mine !

CREOZA

Vitejia întrunită cu blândețea !

MEDEA

Ca pe mine ! Ca pe mine ! A ! Destin ! Cât ne urești,
Ne unești într'o durere ca mai rău să ne zdrobești !

CREOZA

Da. E-așa. Necunoscută îmi ești încă, însă iată :
Simt un fel de legătură dureroasă și ciudată
Intre noi.

MEDEA

Si eă d-asemeni i

CREOZA

Pentru-aceasta, sora mea
Spune-mi totul. — Cine știe dacă nu se va putea
Să te-ajut.

MEDEA

Și ce voiă spune ?... Eă trăiam—nevinovată,
Fericită, — și avută, — lingușită, — ș'adoarată...
Intr'o zi... Fatală ziuă ! In al tată-meă cămin
Să ivi... — Ah ! tremur încă de uimire ! — Un strein.
El venea din depărtare ca să 'și facă-o soartă 'n lume
Si 'n eroi să cucerească al măririlor renume !
Farmecul din acea clipă mi-e și azi neexplicat..
Inima înmărmurită mi-o simții, și turburat
Ochiul meă dupe 'ntemplantare rățăcea...—Supt o sfărșeală
Neînvinșă și plăcută, într'un fel de piroteală
M'afundam fără de voie,,, când de-o dată... el vorbi
S'a mea inimă cuvântul de pe buze i 'l sorbi !
Tremuram, purtând în sinu-mi un torent de fericire
Ca și cum un zeă de flacări mi-ar fi dat a lui simțre...
Il uram că fără voie mi se face împărat
Si nevrând să 'i daă un zîmbet îi zîmbeam neîncetat.

CREOZA

Iată 'n adevăr amorul !

MEDEA

De atunci fără 'ncetare—
Mi-aă fost cugetele toate să 'ntocmesc a lui scăpare !

Trebuia pentru aceasta, inima să mi-o încuii,
 Să trădez orașul nostru, zeii noștri, — ș'o făcui !
 Trebuia pe al meu tată, jefuindu'l pentru densus
 Să deviu o criminală și să 'n nec în mine plânsul !
 Tată, zeî, oraș și țară, n'am cruțat nimic, — și când
 Pe grozavele ruine, — semi-zeul triumfând
 Apăru l'a mea vedere, — eă s'ermăna lui victimă
 Trebui să 'l ascult încă, — crimă dupe altă crimă }
 „Vino îmi zicea cu lacrimi... Gloria ți-o datoresc
 »Dacă este să plec singur voiă muri căci te iubesc !“

CREOZA

Vai ! Urmându'l, să'i dai jertfă chiar și țara ta natală !

MEDEA

Lasă-mă 'i ziceam și dute... Dragostea ne e fatală !...
 Ênsă vorba lui călită de un sânge arzător
 Rězvrătea 'n a mea ființă patima supt care mor..
 Eă voind să scap de farmec străbăteam ca o nălucă...
 Galerile deșerte ale 'ntinsului palat
 Ș'auzeam în a mea urmă pasul lui cel adorat.
 Noapte ! Noapte 'ngrozitoare ! Ce cuvinte vor descrie
 Jalea ce-ai coprins în tine lângă-atâta bucurie !
 Da : Jerfiî acele locuri, dar iubită dacă-aș fi
 Âncă-o dată ca atuncea, — încă-o dată le-aș jerfi ! —

(pauză)

Și de ce cu toate acestea, zeilor mi-aș pus în cale
 Pe eroul vieții mele cu zîmbirile 'i fatale ?
 Pentru ce să fiu silită, mamă, să te părăsesc
 Și 'n genuchie lângă patu'î un adio să rostesc...
 Tu dormeaî,.. Oh ! Ce momente de durere...

(Ea 'și ascunde capul între mâini și plânge. Creoza ca s'o mângâie, zărește copil și 'i împinge în brațele Medeei.)

CREOZA

Nici-o dată
 Disperarea să nu 'nvingă când ești mumă ș'adorată !

MEDEA

Sunt nebună ! Ai dreptate... —

(căt're copil)

Scumpiî mei mângâietori,
 Ei pricep c'a fost creată de-ai naturii ziditori
 A copiilor zîmbire pentru-a mumelor dureri.

(sărutându'î)

Iată-mă mai liniștită și din nou mai în putere ;
 Mergeți dar cât mai de grabă, ziua ca s'o folosiți,
 Templurile Artemizei cu stejar să 'mpodobiți !

LICAON

Ne vom duce pentru tine s'o rugăm.

(Ea 'i sărută; copil se depărtează din nou îndreptându-se spre templu).

MEDEA

A lor iubire

Este tot ce 'mă mai rămâne într'a mea nenorocire.
 Vai, și poate am a 'i pierde.

CREOZA

Zeilor !

MEDEA

Durerea mea

Este prea obositoare... Să 'i răcească ar putea.
 Un copil are nevoie de plăceri și fericire :
 Ce 'i așteaptă lângă mine de cât lacrimi și peire ?

CREOZA

Dar...

MEDEA

În fine sunt străină,—sunt sălbatică,—nu sunt
 Fiică-a Greciei mărețe;—chiar cu dragostea 'nspăimânt,
 Și copiii mei adesea supt sălbatica-mă iubire
 Tremurând lângă-a lor mumă par coprinși de îngrozire

CREOZA

Ce ? Copiii să aibă teamă de-a lor mumă ?... S'ar putea ?

MEDEA

Este ast-fel ; și aceasta este chiar pedeapsa mea.
 Pentru-a mă lovi de moarte simt c'a cerului mânie
 Chiar din ei are să 'și facă instrumentul de urgie...
 Ei vor fi răzbunătorii cei aleși de Erinis !

CREOZA

Erinis !

MEDEA (cu agitațiune)

De Eumenide n'am vorbit său este vis ?..
 De amoruri ce la crimă te împing ?... Si nu știi oare

Că pe fruntea mea se află ca stigmată 'ngrozitoare
Semnul care este 'n Iaduri fără milă inprimat
Asasinilor ?

CREOZA

Să fie cu puțință ?...

MEDEA

Turburat

Ți-este sufletul și tremurî... — Dar ce-ai face de ți-aș spune
Ingrozirea fără margini ce la jugu'î mă supune ?
Vrei să nu 'ți ascund nimica ? Fie-atunci ! — In orî-ce loc,
In plămâni, de remușcare mă simt arsă ca de-un foc...
Conștiința ! — Stii tu oare *conștiință* ce 'nsemnează ?
Auzit'ai vre o dată vocea ce mă torturează
Si ce 'mî zice 'n tot minutul : tremură și nu uita !
Răzbunarea meritată este 'n veci pe urma ta !
Iat'o... chiar acuma 'mî pare că în brațele'î mă strânge,
Si 'n parafumu-acestuî aer, eû respir miros de sânge.

CREOZA

Aiurări ne'ntemeiate pe nimica !

MEDEA

Știu, — dar eû
Vrënd sã scap de-o răzbunare hrănesc alta 'n gândul meu
Căci de inimă un șarpe m'a mușeat...

CREOZA

Si cum ?

MEDEA

Geloasă

Fost'ai oare o secundă ?

CREOZA

Patima e dureroasă.

S'o cunosc.

MEDEA (surzënd cu milă)

Si ești... geloasă ? — Dar de cine ?

CREOZA

De trecut:

MEDEA

Nu 'ți voi mai ascunde-atuncea chinul meu neîntrecut !

Ești femeie... Veți pricepe... Deși ascultă : Câte-o dată
 Bănuiala mă coprinde. — Lipsa lui prea 'ndelungată
 Mi se pare nefirească, și cu sufletul zdrobit,
 Dacă, 'mă zic atunci cu groază, dacă m'ar fi părăsit !
 Dacă el, când fără sprijin rătăcesc în ori-ce parte
 Căutându'l și chiemându'l cu strigările-mi deșarte,
 Tremurând la ori-ce zgomot ce vestește moartea lui,
 Ar uita de jurământul ce 'mă făcu și ce 'i făcu,
 Ar iubi altă femeie ș'ar lua-o de soție,
 Dacă... Dacă... Vezi cum tremur ?..

CREOZA

Oh ! Ar fi o infamie !

MEDEA

O zică singură. Ei bine, iată-mă chinul,—și de când
 Bănuiala 'ngrozitoare se urcă în al meu gând,
 Câmpuri, sate și orașe le cutreier ca o fiară
 Căutându'l, sau mai bine, căutându'l — pe când zbiară
 Ura ce dintr'al meu suflet pune ladu 'n ochii mei

CREOZA

Mă 'nspăimênți !

MEDEA

O ! zeii puternici face-mă'ți să dau de ei !

CREOZA

Si ce-ai face întâmplarea dacă-ar fi să...
 A ! ce-aș face ?..

Si ce face o panteră când s'aruncă să atace
 Si 'n grozava'i bucurie cade peste prada sa
 Dintr'un salt și când o strânge pentru-a nu o mai lăsa ?
 Si la urmă iar, ce face când din corpul ce palpită
 Rupe membru dupe membru și răcnește fericită !

CREOZA (cu un strigăt 'de oroare)

A !

MEDEA (cu compătimire disprețuitoare)

Si zică că ești geloasă !

CREOZA

Iartă-mă... Mărturisesc
 Legitim că ți-e delirul dar de dânsul mă 'ngrozesc,

Si...—Dar soarta dumitale mă atrage tot de-o dată...
 Ț un fel de simpatie cu teroare-amestecată !

(Revenind la ea cu groază)

Pare c'am născut în lume supt aceeași stea ! — iubesc
 Cum iubești, — dar de asemeni, cum urești, și eă uresc !

MEDEA

Si pe cine ?

CREOZA

Pe-o femeie.

MEDEA

Cum o chiamă ?

CREOZA

Al ei nume

Oră și unde 'nsuflă groaza. .

MEDEA

Si ? ..

CREOZA

Pribeagă e prin lume...

Peste țări și mări departe a fugit...

MEDEA

Așa ?... — Dar ei

A uitat'o, saă...

CREOZA

De sigur. Cel puțin îmi jură — ast-fel.

MEDEA

Pentru ce te temi atunci ?

CREOZA

Pentru ce ?—Mi se tot pare

C'am s'o vĂd fĂrĂ de veste apĂrĂndu-mĂ...

MEDEA

Aiurare !

CREOZA

CĂ din brațele iubite sĂ mĂ zmulgĂ va 'ndrĂzni
 Si atunci...

MEDEA

Aiurare !

CREOZA

Inima că 'mî va trăzni
Cu funestele'i otrăvuri...

MEDEA

N'ai să fii a lui consoartă
In curênd și...

CREOZA

Ah ! Mi-e teamă; de-ai ști numele ce'l poartă
N'ai mai zice : Aiurare !

MEDEA

Spune-mi'l atuncea ?

CREOZA

Eü !

Nici-o dată... Acest nume voiü s'î uit...—Te rog, urmează :
Ca să spuî nenorocirea care fruntea ți-o brăzdează

MEDEA

Mă supuiü : Asculiă-atuncea : Oare nu ți s'a 'ntemplat
Să auzi despre minunea fără seamên, — ne'ncetat
Se vorbește în tot locul despre lâna cea de aur...

CREOZA (cu un început de temere)

Da; Ei bine ?

MEDEA

Suferi oare ?

CREOZA

Nu.

MEDEA

Acest întreg tesaur. .

SCENA VII

A C E I A Ș, O R F E U

ORFEÛ

Te-așteptăm cu toți Creoză.

(zărind pe Medea)

Dumneata !

MEDEA (aruncându-se spre el)

Orfeu ! Orfeu !

(se oprește)

Taci ?... Răspunde'mi însă-odată... Este'n viață soțul meu?

ORFEU

Dar ascultă...

MEDEA

Nu ; nimica...

ORFEU

Vream...

MEDEA

Răspunde : Mai trăiește ?

Zi o vorbă, numai una : Este 'n viață ?

ORFEU

Ei ! firește !

MEDEA (cu explozie de bucurie)

Ce ? Trăiește zici ?

CREOZA

Dar cine ?

MEDEA

A ! Veniți copii mei

El trăiește și...

CREOZA

El ?—Cine ? Voiți să știu și eu...

ORFEU

O ! Zei,

Indurați-vă din ceruri !

MEDEA

El, — eroul meu, — al vostru,
Căci îl știu tot de o dată și apărătorul vostru
Cât ș'a Greciei onoare, — strălucitu 'nvingător
Din Colcos...

CREOZA (cu un strigăt teribil)

Nenorocire !

MEDEA

Soțul meu.

CREOZA

E 'ngrozitor.

MEDEA

Ce-aud oare ?

CREOZA

Va să zică ești terribila Medee !

MEDEA

A ! Pricep acumă totul ; tu ai fost acea femeie...
Pregătirile de nuntă pentru tine sunt, și el
Pentru tine, pentru tine, mă 'nșela ca un mișel.
Tremură.

CREOZA (cu energie și demnitate)

Destul ; de față cât voi fi aci, urmează
Să 'l respecti.

MEDEA

Eă ?

CREOZA

Mă iubește de 'l urești și te trădează'

MEDEA

Si 'l iubești ?

CREOZA

Nu mai departe de cât mâine, soarta mea
Cu a lui va fi unită.

MEDEA

Măine ! Măine ! — Vom vedea !

Al. A. Macedonski,